

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 425/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], toho času vo väzbe v Ústave na výkon väzby Leopoldov, zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Siváčkom, advokátska kancelária, Timravina 9, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tost 7/2016 z 25. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho

súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Tost 7/2016 z 25. februára 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) sp. zn. BB-4T 2/2016 z 11. februára 2016 prepustený z väzby na slobodu. Na základe sťažnosti podanej prokurátorom najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Tost 7/2016 z 25. februára 2016 rozhodol tak, že sťažnosťou napadnuté uznesenie špecializovaného trestného súdu zrušil. V bodoch II a V výroku najvyšší súd zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, ako aj jeho žiadosť o nahradenie väzby podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dohľadom probačného a mediačného úradníka. V bode VI výroku napadnutého uznesenia najvyšší súd rozhodol podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku o ponechaní sťažovateľa vo väzbe.

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd rozhodnutím v bode VI výroku namietaného uznesenia porušil ním v sťažnosti označené základné práva a práva, a to konkrétne jeho „právo na dvojstupňové konanie“ .

Sťažovateľ argumentuje tým, že z odôvodnenia uznesenia špecializovaného trestného súdu „je zrejmé, že prvostupňový súd nerozhodoval v zmysle § 238 ods. 3 Tr. por., ale iba v zmysle § 79 ods. 3 Tr. por.“, a teda na úrovni prvostupňového súdu nebolo rozhodované o ponechaní, resp. neponechaní sťažovateľa vo väzbe po podaní obžaloby. K zásahu do sťažovateľom označených základných práv a práv zo strany najvyššieho súdu potom došlo podľa názoru sťažovateľa tým, že „o ďalšom trvaní väzby rozhodol na neverejnom zasadnutí, a teda neposkytol mi možnosť zúčastniť sa konania pred súdom a osobne sa vyjadriť a tiež tým, že o ďalšom trvaní väzby rozhodol ako orgán II. stupňa“, čím sťažovateľovi odoprel „možnosť dvojinštančnosti konania“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom konštatoval porušenie jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru namietaným uznesením najvyššieho súdu, aby namietané uznesenie zrušil a najvyššiemu súdu prikázal vo

veci znova konať a rozhodnúť. Sťažovateľ tiež navrhol priznať mu primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu

možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Zo sťažnosti vyplýva, že zásadná námietka sťažovateľa spočíva v tom, že postupom najvyššieho súdu, ktorý namietaným uznesením rozhodol aj o ponechaní sťažovateľa vo väzbe podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku bez toho, aby o tom najprv rozhodol špecializovaný trestný súd ako súd prvostupňový, bol porušený princíp dvojinštančnosti rozhodovania všeobecných súdov. Sťažovateľ tiež namietal skutočnosť, že najvyšší súd rozhodoval na neverejnom zasadnutí.

Podľa § 192 ods. 3 Trestného poriadku o sťažnosti podľa § 190 ods. 3 proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby, okrem uznesenia podľa § 403 rozhodne nadriadený súd na verejnom zasadnutí a o sťažnosti proti uzneseniu o vzatí obvineného do väzby na neverejnom zasadnutí do piatich pracovných dní od predloženia veci na rozhodnutie. O sťažnosti proti uzneseniu o prepustení zatknutého obvineného na slobodu rozhodne nadriadený súd na verejnom zasadnutí, ktoré možno vždy konať aj bez prítomnosti obvineného, ak bol na toto verejné zasadnutie riadne a včas predvolaný a bez prítomnosti obhajcu, ak bol o tomto verejnom zasadnutí riadne a včas upovedomený; sudca pre

prípravné konanie pri výsluchu zatknutého obvineného vždy zistí adresu na doručovanie písomností.

Podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie,

a) rozhodne vo veci sám, alebo

b) uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) a f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3 alebo 4, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a ods. 3 alebo 4 a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

Podľa § 301 Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí rozhoduje senát tam, kde nie je zákonom predpísané, že sa rozhoduje na hlavnom pojednávaní alebo na verejnom zasadnutí.

Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa skutočnosti, že najvyšší súd rozhodoval o podanej sťažnosti prokurátora na neverejnom zasadnutí, ústavný súd poukazuje na citované znenie § 301 a § 192 ods. 3 Trestného poriadku, z ktorých obsahu vyplýva, že v prípade sťažovateľa nešlo o rozhodovanie, v prípade ktorého by bolo nevyhnutné nariadiť verejné zasadnutie, preto túto skutočnosť nie je možné považovať zo strany najvyššieho súdu za postup, ktorým by zasiahol do sťažovateľom označených základných práv a práv.

Pokiaľ sťažovateľ poukazuje na porušenie zásady dvojinštančnosti konania, z obsahu sťažnosti, ako aj z obsahu namietaného uznesenia najvyššieho súdu a uznesenia

špecializovaného trestného súdu je možné ustáliť, že už prvostupňový súd sa otázkou ponechania sťažovateľa vo väzbe podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku zaoberal, keďže v časti odôvodnenia k tejto otázke uviedol: „Na základe podanej obžaloby, za účelom rozhodnutia o ďalšom trvaní väzby obvinených... a za účelom rozhodnutia o podaných žiadostiach obvinených o prepustenie z väzby na slobodu, predseda senátu v súlade s ust. 238 ods. 3 Tr. por. a § 79 ods. 3 Tr. por. nariadil neverejné zasadnutie, na ktorom vypočul obvinených a oboznámil sa s obsahom spisového materiálu...“

Prvostupňový súd tiež zrozumiteľne vysvetlil, prečo nerozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe samostatným procesným uznesením, resp. samostatným výrokom:

„Pokiaľ ide o obligatórnu povinnosť súdu rozhodnúť po podaní obžaloby o ďalšom trvaní väzby v zmysle § 238 ods. 3 Tr. por., súd za týmto účelom nariadil neverejné zasadnutie, avšak vzhľadom na skutočnosť, že obvinení podali pred rozhodnutím o ponechaní resp. neponechaní vo väzbe žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, súd prednostne rozhodoval o uvedených žiadostiach, ktoré majú prednosť pred rozhodovaním o väzbe. Nie však samotným procesným uznesením, nakoľko by išlo o zrejmu duplicitu vo vzťahu k rozhodovaniu o väzbe po podaní obžaloby, avšak v zmysle platnej judikatúry s prihliadnutím na lehotu rozhodnutia o väzbe, ako aj zachovania možnosti v prípade podania sťažnosti, odvolacieho súdu rozhodnúť v lehote trvania väzby, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní predĺžená.“

Najvyšší súd sa v danom prípade stotožnil so sťažnostnou argumentáciou prokurátora a v súlade s citovaným ustanovením § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a nahradil ho vlastným rozhodnutím, pričom vo vzťahu k sťažovateľom namietanému rozhodnutiu podľa § 232 ods. 3 Trestného poriadku najvyšší súd nemal s ohľadom na citované znenie § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zákonnú možnosť po zrušení napadnutého uznesenia vrátiť vec na nové rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Z dosiaľ uvedeného je teda zrejmé, že otázka ponechania sťažovateľa vo väzbe po podaní obžaloby podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku bola aj predmetom rozhodovania prvostupňového súdu, pričom sťažovateľ, ktorý bol na neverejnom zasadnutí

osobne prítomný, mal možnosť k dôvodom ďalšieho ponechania vo väzbe sa osobne vyjadriť, čo aj využil. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že účelom dvojinštančnosti súdneho konania je zabezpečiť, aby sa v druhej inštancii mohli odstrániť nedostatky v postupe a rozhodnutiach súdu prvého stupňa, a to bez ohľadu na to, či tieto nedostatky prvostupňovému súdu vytyka podanou sťažnosťou obvinený alebo, ako to bolo v posudzovanom prípade, prokurátor. Najvyšší súd na základe sťažnosti prokurátora postupom zodpovedajúcim relevantným procesným predpisom zrušil prvostupňové rozhodnutie a zároveň v súlade s už citovanými relevantnými ustanoveniami Trestného poriadku rozhodol o ďalšom ponechaní sťažovateľa vo väzbe. Vzhľadom na uvedené ústavný súd považuje námietku sťažovateľa, ktorou namieta porušenie princípu dvojinštančnosti konania, za zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2016